

Geen inzage in dossier voor moeder overleden dochter

Het overlijden van een jonge vrouw met borderline is volgens haar moeder het gevolg van te veel en te zware medicatie. De moeder vorderde daarom afgifte van haar medicatiedossier bij de apotheker, maar het Centraal Tuchtcollege wees dat af omdat het contact tussen moeder en dochter al langere tijd volledig verbroken was.

10

Auteurs **Catelijne Bach**
en **David Souisa**

Wat speelde er hier?

De patiënt leed aan een borderline-persoonlijkheidsstoornis en was hiervoor al acht jaar in behandeling bij een psychiater. Ze kreeg hiervoor ook medicatie, die haar werd voorgeschreven door de psychiater. Ze woonde al sinds haar veertiende niet meer bij haar moeder. Begin 2017 overleed de patiënt. Volgens haar moeder was dit overlijden te wijten aan te veel en te zware medicatie. Daarom eiste de moeder bij de betrokken apotheker afgifte van het dossier van haar overleden dochter.

De apotheker weigerde dit, waarna de moeder een klacht indiende tegen zowel de apotheker, de psychiater als de huisarts, bij wie de patiënt stond ingeschreven. Het Regionaal Tuchtcollege verklaarde de moeder niet ontvankelijk in haar klachten. Daarop ging de moeder in hoger beroep bij het Centraal Tuchtcollege.

Klachtgerechtigd of niet?

Op grond van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG) kan een tuchtzaak aanhangig worden gemaakt door een rechtstreeks belanghebbende. Een patiënt die zou willen klagen over de hem of haar verleende zorg, is uiteraard een rechtstreeks belanghebbende. Maar hoe werkt dat bij iemand die behoort tot de naaste familie van een inmiddels overleden patiënt?

Volgens vaste tuchtrechtspraak heeft een persoon in een 'naaste betrekking' tot een overleden patiënt niet een zelfstandig klachtrecht. Wel kan die naaste een klachtrecht hebben dat is afgeleid van de in het algemeen veronderstelde wil van de patiënt. Ofwel, als een klacht wordt ingediend door een naaste van de patiënt, kan deze ontvankelijk zijn als deze klacht in lijn is met wat de patiënt zou hebben gewild.

Als de klager een naast familielid is van de patiënt, mag de tuchtrechter er doorgaans vanuit gaan dat de klacht in lijn is met de wil van de patiënt, tenzij er bijzondere omstandigheden spelen, die aanleiding geven om daaraan te twijfelen. Hier speelden dergelijke bijzondere omstandigheden.

Wat vond de apotheker?

De apotheker betreurt het overlijden van de patiënt en wenst de moeder veel sterkte met het verwerken van het verlies. Wat betreft de eis van de moeder tot afgifte van het dossier, geeft de apotheker echter aan dat zij dit dossier niet kan afgeven. Ze beroept zich in dit verband op haar geheimhoudingsplicht als zorgverlener.

Wat vond het Centraal Tuchtcollege?

De psychiater van de patiënt verklaarde ter zitting dat hij een goede band had met zijn patiënt. De patiënt kwam haar afspraken met

**APOTHEKER
BEROEPT ZICH
OP HAAR GE-
HEIMHOU-
DINGSPLICHT
ALS ZORGVER-
LENER**

Dossier: wetswijziging moet duidelijkheid geven

Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer nabestaanden recht hebben op inzage van het dossier van een overleden patiënt, maar nabestaanden hebben wel behoefte aan duidelijkheid.

Inmiddels ligt er een wetsvoorstel voor aanpassing van de Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst, op grond waarvan nabestaanden desgevraagd op vier gronden inzage mogen hebben: bij toestemming bij leven van de patiënt, wanneer er een melding van een incident is ontvangen, dan wel sprake is van een zwaarwegend belang. Voor de ouders en voogd van een overleden kind jonger dan 16 jaar, is een bijzondere regeling voorgesteld.

hem altijd na. De relatie tussen de overleden patiënt en haar moeder was echter niet goed. Ruim drie maanden voordat de patiënt kwam te overlijden, was er een ruzie geweest in het huis van de moeder, waarbij de patiënt was betrokken. Daardoor verslechterde de relatie tussen moeder en dochter, hetgeen kan worden opgemaakt uit berichten van de patiënt daarover op social media, die de moeder heeft overgelegd. Ruim twee maanden voor haar dood was er zelfs geen enkel contact meer tussen dochter en moeder. Gezien deze slechte relatie twijfelde het Centraal College of de moeder met haar klacht wel handelde in lijn met de wil van de dochter. Het Centraal Tuchtcollege oordeelde daarom – in lijn met de eerdere uitspraak van het Regionaal Tuchtcollege – dat de moeder niet ontvankelijk kon worden verklaard in haar klacht.

Het college maakt daarbij overigens wel de kanttekening dat het oog heeft voor het verdriet van de moeder en haar wens om daarom het handelen van de bij de patiënt betrokken zorgverleners te toetsen.

En dus?

Als iemand het overlijden van een zeer naast familielid moet meemaken, is dat uiteraard zeer ingrijpend. De situatie waarbij een ouder geconfronteerd wordt met het overlijden van een jong kind, is daarbij wellicht de meest dramatische variant.

Het komt vaak voor dat een ouder dan alle gangen van de betrokken zorgverleners wil nagaan, in het kader van de zorg die aan de dierbare overledene is verleend, om zo de onderste steen boven te keren. Een dergelijke strijdbaarheid lijkt onderdeel uit te maken

van het verwerkings- en acceptatieproces. Mede met het oog op de borging van de kwaliteit van zorg is het in dit verband aan de ene kant van belang dat een nabestaande het recht heeft om namens de overleden patiënt te klagen. Aan de andere kant is het ook van belang dat de vertrouwelijkheid van de relatie tussen een patiënt en de zorgverlener blijft geborgd, ook na het overlijden van een patiënt. Wanneer sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals hier de sterk verslechterde relatie tussen de patiënt en haar moeder, slaat de balans door naar borging van de vertrouwelijkheid en mag de moeder niet klagen namens de patiënt. ■

Cateljine Bach is werkzaam als advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten en is lid van het Brancheteam Zorg van dit kantoor. Dit artikel is tot stand gekomen met medewerking van David Souisa, student stagiaire bij Van Iersel Luchtman Advocaten.

UIT SOCIAL MEDIA-BERICHTEN WERD DUIDE-LIJK DAT DE RELATIE WAS VERSLECHTERD

VOLGENS DE TUCHTRECHTER IS HET VAN BELANG DAT DE VERTROUWELIJKHEID VAN DE RELATIE TUSSEN PATIËNT EN ZORGVERLENER BLIJFT GEBORGD.

Foto: iStock